

نهاد فراملیتی کشاورزی (5)

درس هایی از شناخت یک نهاد تحمیلی - در تولید، مصرف، برنامه ریزی،

سیاستگذاری و تحقیقات و ترویج کشاورزی

اسفندیار عباسی

سایت اطلاع رسانی «در خدمت اصلاح الگوی مصرف»

www.eabbassi.ir

توانا بود هر که دانا بود

فردوسی

نتیجه گیری

مسایل مرتبط با توسعه کشاورزی، مانند آسیب های زیست محیطی، آلودگی و نابودی سریع منابع زیرزمینی آب، شوری و فرسایش اراضی زراعی، حذف نیروی کار از فرآیند تولید کشاورزی (و نتیجتاً تضعیف جمعیتی و تولیدی روستاها و مهاجرت میلیونی روستائینان به شهرها)، لطمه به ذخایر ژنتیکی کشاورزی، تهدید سلامت جامعه مصرف کننده، بحران امنیت غذایی، تضعیف فرهنگ مشارکت و بهره برداری رقابتی و نابرابر از منابع طبیعی (مثل رقابت چاه داران با قنات داران در ایران)، به صورت کم و بیش یکسان در تمامی کشورهای جهان بروز کرده است. پژوهش جامع نشان می دهد که این مسایل پیامدهای نامطلوب نهادی فراملیتی است که از دهه های 50 و 60 میلادی با برنامه ریزی هدفمند بنیادهای صنعتی آمریکا و همکاری چندی از دانشگاه ها با عنوان اصلاحات ارضی و انقلاب سبز در دنیا مستقر شده است. یافته های این پژوهش، در چهار مقاله پیشین این گزارش آمد و اینک به نتیجه گیری از این یافته ها می پردازیم.

در مقاله نخست این گزارش، برای تبیین جزئیات چگونگی استقرار این نهاد استعماری و عملکرد و اهداف مشخص آن، ابتدا تعریف نهاد و تکنولوژی نهادسازی ارائه شد و سپس با استناد به منابع منتشر شده توصیف گردید که چگونه نخبگان اقتصاد سیاسی در آمریکا از این تکنولوژی برای ترویج الگوهای رفتاری رقابتی به منظور هماهنگ کردن ملت ها و دولت ها با اهداف خود استفاده

می کنند. نتیجه استفاده زیرکانه اربابان نظام اقتصادی-سیاسی غرب از این تکنولوژی در نظام کشاورزی جهان به متداول شدن الگوهای رقابتی رفتار در میان تولیدکنندگان، برنامه ریزان و سیاستگذاران جوامع انجامیده که ناآگاهانه به منابع طبیعی، مالی و انسانی خود صدمه زده و در عین حال سودهای کلانی را به جیب شرکت های وابسته به تجارت جهانی و صنایع غرب سرازیر و افزایش قدرت سیاسی نظام سلطه را تسهیل کرده اند.

مقاله دوم این گزارش به جزئیات چگونگی معرفی و استقرار نهاد فراملیتی کشاورزی در جهان اختصاص داشت. این مقاله با توصیف نمونه ای از نهادهای مشارکتی کشاورزی بومی در ایران (موسوم به بُنه) و الگوهای رفتاری توانمند آن برای بهره برداری مشارکتی و پایدار از منابع آب و خاک برای تامین امنیت غذایی مردمان محلی آغاز شد. با اجرای قانون اصلاحات ارضی و معرفی روش های کشاورزی شیمیایی در کشور ما در دهه 1340 این نهاد بومی به تدریج توسط نهاد فراملیتی کشاورزی جایگزین گردید. نتیجه این جایگزینی، نه تنها در ایران، بلکه در سراسر جهان، اشاعه فرهنگ رقابت در بهره کشی از منابع آب و خاک برای انتفاع فردی و تولید انبوه محصولات کشاورزی (به ویژه برای صادرات) بود. این فرهنگ رقابتی به تدریج جایگزین سنت های مشارکتی ای شد که طی قرون، بهره برداران خوداتکا و خودکفای روستاها را قادر به بهره برداری پایدار از منابع طبیعی به منظور حمایت از مصرف کننده محلی و داخلی کرده بود.

در آن مقاله همچنین به انگیزه های اقتصادی و سیاسی طراحان و پایه گذاران این نهاد تحمیلی پرداختیم. مشخصا ایجاد و گسترش بازارهای جهانی برای کالاهای غیر ضرور صنایع غرب مثل بذره های اصلاح شده و انواع کودها و سموم شیمیایی و نیز به خدمت گرفتن منابع مالی، طبیعی و انسانی کشورها برای تامین بازارهای جهانی محصولات کشاورزی، به عنوان دو انگیزه اقتصادی بانیان این نهاد معرفی شد. سرکوب نهضت های آزادیخواهانه در جهان در سال های بعد از پایان جنگ جهانی دوم از طریق ریشه کن کردن اقتدار (خودکفایی و خوداتکایی) غذایی ملت های به پا خاسته را نیز می توان از انگیزه های سیاسی پی ریزی این نهاد قلمداد کرد. با ارائه شواهد تاریخی و آمار سودهای کلان صنایع تولیدکننده نهادهای کشاورزی، میزان موفقیت طراحان نهاد فراملیتی کشاورزی در دستیابی به این اهداف تبیین گردید.

بخش عمده ای از کاربردِ تکنولوژیِ نهاده‌سازی از سوی غرب اشاعه باورها و ارزش‌هایی است¹³⁸ که ضمن تحریک افراد به انتخاب الگوهای رفتاری نامعقول، اینگونه رفتارها را منطقی جلوه دهد و پیامدهای نامطلوب آنها را توجیه کند. کما اینکه در حوزه کشاورزی شاهدیم که اگر چه برنامه ریزان، سیاستگذاران و مدیران می‌دانند که سیاست‌های پشتیبان کشاورزی مقیاس وسیع و استفاده از کود و سموم شیمیایی موجب تخریب منابع آب و خاک و خسارات شدید به سلامت جامعه مصرف‌کننده می‌شود، ولی ادامه این سیاست‌ها را بر اساس باور غیر علمی برتری بازده اقتصادی بذرهای اصلاح شده و با اشاره کردن به افزایش جمعیت و لزوم تامین نیازهای غذایی جمعیت‌های رو به رشد، توجیه می‌کنند. به عبارت دیگر، از دیدگاه ایشان ادامه پیروی از روش‌های انقلاب سبز، به رغم معایب آن، یک ارزش تلقی می‌شود. در مقاله سوم این گزارش، منابع علمی و استدلال‌ات تجربی در رد این باور بی‌اساس و تبیین دو باور غیر علمی دیگر که به ترتیب توسعه آبیاری مکانیزه و افزایش صادرات محصولات کشاورزی را تشویق می‌کند، آورده شد.

برنامه ریزان و مسئولین کشورها، با تمرکز نامعقول بر ارزش‌های القایی نظام سلطه، از پیامدهای جبران‌ناپذیر پیروی مطیعانه از نهاد فراملیتی کشاورزی به منابع طبیعی و استقلال سیاسی غافل مانده و ناآگاهانه شرایط را برای نفوذ و بهره‌کشی بیشتر نظام سرمایه‌داری جهانی در کشور خود مساعد کرده‌اند. کما اینکه با از دست رفتن بیشتر کنترل محلی بر منابع آب و خاک، این منابع بیش از پیش متمرکز شده و تحت عنوان خصوصی‌سازی و سرمایه‌گذاری خارجی، در معرض چنگ اندازی صنایع و مؤسسات مالی بزرگ قرار می‌گیرد و وابستگی بیشتر ملت‌ها را رقم می‌زند.¹³⁹

افشا شدن ماهیت استعماری ارزش‌های فریبکارانه نهاد فراملیتی کشاورزی به واکنش‌های قابل توجهی از سوی سازمان‌های دولتی و مردمی در کشورهایی که از خودباوری فرهنگی و اقتدار علمی بیشتری برخوردارند انجامیده است. در مقاله چهارم به توصیف 4 مورد از این واکنش‌ها در سیاستگذاری و فعالیت‌های شهروندی در سطوح ملی (کوبا)، استانی (هند)، شهری (آمریکا) و روستایی (ایران) پرداختیم. در این مقاله همچنین احیا و گسترش سریع بازارهای روز و بازارچه‌های محلی و تشکیل تعاونی‌های تولید به مصرف که به منظور بسترسازی اجتماعی و اقتصادی برای کمک به ظهور نهادهای بومی به وجود آمده است تشریح شد.

از یافته های این پژوهش جامع چه نتایجی می توان گرفت؟ یکی اینکه برای رفع مسایل مرتبط با کشاورزی و توسعه روستایی که در ابتدای مقاله حاضر برشمردیم، راهکارهای مقطعی و جداگانه چاره ساز نیست. تا زمانی که نفوذ نهاد فراملیتی کشاورزی پابرجاست، سرعت تخریب در سلامت جامعه و منابع طبیعی، بیشتر از نرخ بهبودی شرایط از اقدامات جبرانی است. و بر عکس، با کاهش نفوذ این نهاد تحمیلی می توان امید داشت که از شدت تمامی بحران های نامبرده کاسته شود و راه برای جبران خسارات هموارتر گردد.

نتیجه گیری دیگر اینکه چون ابر کردن جنبش های آزادیخواهانه در کشورهای تحت سلطه در دهه های بعد از جنگ جهانی دوم از جمله انگیزه های سیاسی طراحی و ترویج نهاد فراملیتی کشاورزی بود، بنابراین مبارزات ضد استکباری امروز نمی تواند نسبت به این سیاست تکامل یافته غرب که استعمار کهنه را در لباسی نو استمرار بخشیده بی توجه باشد. نهاد فراملیتی کشاورزی امروز به نام پیشرفت و رشد اقتصادی، همسویی با غرب و منافع آن را در بطن جوامع و در چارچوب رفتارهای رقابتی بین آحاد مردم از یک سو و بین دولت ها از سوی دیگر نهادینه کرده است. لذا برای رهایی کشورهای تحت سلطه، تنها سرنگون کردن حکومت های دست نشانده کافی نیست. برای ریشه کن کردن روابط استعماری باید با هوشیاری انقلابی، نهادهای تحمیلی را در جامعه شناسایی و آنها را با نهادهای بومی جایگزین ساخت.

نتیجه گیری سوم اینکه محدود کردن نفوذ نهاد فراملیتی کشاورزی، در کلیه سطوح، ملی، استانی، شهری و روستایی، هماهنگ با هم یا به طور مستقل، قابل برنامه ریزی و اجراست. تعداد و تنوع حرکت های مردمی، نوآوری های فنی و سیاستگذاری های بدیع و عالمانه برای حل مسایل مرتبط با کشاورزی و غذا که در سطح جهان به اجرا درآمده، عملی بودن جایگزینی موفقیت آمیز این نهاد استعماری با نهادهای بومی را به اثبات رسانده است. این اقدامات ثابت کرده اند که کشاورزی سنتی و طبیعی قادر به تامین نیازهای غذایی مردم کشورهاست ضمن اینکه اشتغال بیشتری نیز ایجاد می کند.

علاوه بر سه نتیجه گیری بالا، سه آموزه زیر نیز ویژه کشور ماست:

یکی اینکه با ذخیره عظیمی از ارزش های فرهنگی چون عقلانیت، عدالت و خودباوری فرهنگی، و گنجینه های گرانقدری از دانش بومی، دانش رسمی و استعداد در نوآوری، ما ایرانیان قادریم که با محک قرار دادن ارزش های فرهنگی خود رفتارهای نامعقول نهادهای تحمیلی در تولید، مصرف و سیاستگذاری را دریابیم. و با تکیه بر گنجینه های علمی و ذوقی گذشته و حال به حل ریشه ای مسایل کنونی کشور اقدام کنیم. در حال حاضر، پذیرش آرمان های گرانسنگی چون حرکت به سوی اصلاح الگوی مصرف و تبیین الگوی اسلامی - ایرانی پیشرفت، مجموعه ای از محک ها، معیارها و توانمندی های فکری و نوآورانه لازم را به عرصه برنامه ریزی و سیاستگذاری ملی ما افزوده است.

آموزه دوم این تحقیق، ویژه ایرانیان، مربوط به هدف گذاری بیست ساله سند چشم انداز است که از سال 1385 راهنمای برنامه ریزی و سیاستگذاری کشور قرار گرفته است. بر اساس این سند بنا داریم تا سال 1404 الگویی الهام بخش برای دیگر کشورهای منطقه از پیشرفت همراه با عدالت شویم. ما امید داریم که ایران تا آن سال «کشوری ... توسعه یافته با جایگاه اول اقتصادی، علمی و فناوری در سطح منطقه» شود. اما شاخص ها و معیارهای ما برای سنجش پیشرفت اقتصادی در سال 1404 چیست؟ بررسی نهادشناختی مسایل مرتبط با کشاورزی، به گونه ای که در این گزارش انجام شد، روشن کرده است که شاخص های اقتصادی غرب مثل تولید ناخالص داخلی، نرخ سرمایه گذاری، شاخص بورس سهام، ذخیره ارزی، و دیگر شاخص های مورد رصد مدیران مالی تجارت جهانی، یعنی مدیران بانک جهانی و صندوق بین المللی پول برای تشخیص فرصت های سودآور و حفاظت از منافع اقتصادی غرب است و لذا برای اندازه گیری پیشرفت همراه با عدالت و عقلانیت که قاعدتا به منظور تامین آسایش شهروندان کشورهاست مناسب نیست.

شناخت عمیقی که نهاد شناسی کشاورزی فراملیتی و خسارات ناشی از آن، فراهم کرده روشن می کند که شاخص های واقعی پیشرفت باید الزاما کاستی هایی چون هزینه بیکاری در جامعه و خسارات وارده بر منابع طبیعی (آب، خاک، مرتع، هوا و غیره) را نیز منعکس کند. از سوی دیگر، بهبود شرایط اجتماعی و آسایش عموم مردم که با معیارهای قابل سنجشی چون کاهش نرخ ابتلا به بیماری های سخت درمان، افزایش تعداد سالمندانی که توسط فرزندان خود پرستاری می شوند، بهبود کیفیت مواد غذایی، پاکیزه تر شدن آب آشامیدنی و هوا در کلان شهرها، کاهش نرخ طلاق و تعداد کودکان بی سرپرست نیز می باید در ارزشیابی عملکرد اقتصاد یک جامعه گنجانده شود. در

واقع تلاش برای تدوین شاخص های اقتصادی جایگزین که با جای فرصت های سرمایه گذاری برای صنایع بزرگ جهان، سلامت و آسایش مردم و بهره برداری پایدار از منابع طبیعی را ملاک موفقیت و پیشرفت جوامع قرار می دهند پیشنهاد بی سابقه ای نیست. شاخص واقعی پیشرفت،¹⁴⁰ (در آمریکا)، شاخص زمین شاد¹⁴¹ (در انگلستان) و شاخص شادی ملی¹⁴² (در کشور بوتان بر اساس ارزش های آیین بودا) از جمله تلاش های با سابقه اندیشمندان جهان برای عقلایی کردن روند پیشرفت در جوامع است. سند چشم انداز بیست ساله می باید با شاخص های اقتصادی بومی که بهبود سالیانه ارزش های اسلامی - ایرانی را در کشور می سنجد همراه شود. قدر مسلم آن است که فقط اگر عملکرد اقتصادی ایران در این بیست ساله هدف، بهبود عدالت اجتماعی، عقلانیت در برنامه ریزی و سیاستگذاری (به ویژه در ارتباط با بهره برداری پایدار از منابع طبیعی و حفاظت از محیط زیست) و ارتقای سطح آسایش (نه صرفا رفاه مادی) آحاد مردم، یعنی آرامش خاطر و نشاط، را منعکس کند، آنگاه ایران می تواند به عنوان یک کشور الگو مطرح شود.

و دست آخر، آموزه دیگری که شناخت عمیق ساز و کار نهاد فراملیتی کشاورزی به دست می دهد این است که، نهادسازان غربی قادر بوده اند که رفتارهای رقابتی را در میان مردم جوامع، به نفع خود اشاعه دهند. انگیزه انتفاع فردی از رفتارهای رقابتی در نهادهای تحمیلی به قدری قوی و پایاست که حتی افراد وقتی از خسارات ناشی از رفتار خود به خویشتن و جامعه آگاه می شوند باز هم از انجام کار درست، یعنی انجام کاری که به نفع وی و جامعه است، مایوس اند. چه بسیار کشاورزان خرد و کلانی که از خطرات استفاده از نهاده های شیمیایی برای خود، خانواده، روستا، منابع طبیعی و مصرف کنندگان محصولاتشان کاملاً باخبرند، اما ترک استفاده از این مواد را بی فایده می دانند چرا که می پندارند حتی اگر ایشان شخصا به کشت طبیعی رو آورند، «با یک گل بهار نمی شود» و کماکان هزاران هزار کشاورز دیگر به کشت شیمیایی ادامه خواهند داد. و همچنین، چه بسیار مصرف کنندگانی که از مضرات خوراکی های آلوده به انواع باقیمانده های کود و سموم شیمیایی باخبرند اما خود را ناگزیر به مصرف اینگونه محصولات می بینند چون کشاورزی شیمیایی را بخشی اجتناب ناپذیر از پیشرفت و توسعه بشری می پندارند.

اما پژوهش جامعی که یافته های آن در این گزارش ارائه گردید ثابت می کند که این تصویری اشتباه است. طراحی زیرکانه، سرمایه گذاری عظیم و موفقیت چشمگیر نهاد فراملیتی کشاورزی در ایجاد رقابت بین افراد، گواهی است انکارناپذیر که رفتار تک تک ما برای سمت دهی به تحولات

اقتصادی و اجتماعی جامعه، شکل دهی به افکار عمومی و نهایتاً هدایت سیاستگذاری کلان ملی تعیین کننده است. کالبد شکافی دقیق این نهاد تحمیلی نشان می دهد که گویی کهنه سیاست شناخته شده «تفرقه بینداز و حکومت کن»، که زمانی از سوی قدرت های استعماری برای ایجاد رقابت بین اقوام و جناح های سیاسی کشورها استفاده می شد، هم اکنون به صورت فرهنگ رقابت فردی، در سطحی بسیار وسیع تر و خردتر اشاعه یافته است. آگاهی از ماهیت نهادهای تحمیلی به ما (یعنی فرد فرد ما، در نقش تولیدکننده و مصرف کننده) فرصت می دهد که یا نقش رقابتی و فردی تعریف شده توسط نهادی وارداتی را مطیعانه ادامه دهیم یا آنچه معقول و سازنده است را، عالمانه و هدفمندانه، انتخاب کنیم و با بصیرت و ایمان، چه به صورت فردی و چه به طور گروهی، در مسیر سلامت خود، جامعه و منابع طبیعی سرزمینمان گام برداریم.

از سوی دیگر، برنامه ریزان، سیاستگذاران و مسئولین کشور نیز با اشراف به ماهیت استعماری نظام کشاورزی و تجاری فعلی دنیا، عالمانه و هدفمندانه، از سیاست هایی حمایت می کنند که بهره برداری مشارکتی و پایدار از منابع طبیعی و تامین غذای سالم و کافی با قیمت مناسب را برای کلیه اقشار جامعه تسهیل می کند. از این طریق ایشان، به جای تبعیت از نقش تعریف شده برای آنها در رقابت تجاری با دیگر کشورها، دستاوردهایی الگوساز در پیشرفت بومی را برای دیگر دولتمردان منطقه می آفرینند. برای پاسخگویی به ملزومات علمی و فناوری این حرکت عظیم، دانشگاهیان و پژوهشگران و نخبگان علمی کشور نیز، اولویت های تحقیقاتی خود را با آگاهی بیشتر از نفوذ باورهای غیر علمی و گمراه کننده در متون دانشگاهی، و متناسب با نیازمندی های پیشرفت بومی کشور انتخاب می کنند.

در پایان، به عنوان پیشنهاد، مجموعه الگوهای رفتاری معقول زیر برای هم افزایی تلاش های عالمانه و هدفمند این چهار گروه بزرگ و اثرگذار جامعه تقدیم می گردد:

● تولید کنندگان:

- گردآوری، احیا و تکثیر بذرها، درختان و دام های بومی را از نان شب واجب تر بدانیم.
- از بذرهای اصیل محلی استفاده کنیم تا از نیاز به نهاده های شیمیایی رهایی یابیم.
- به تنوع کشت در مزرعه و روستای خود بیفزاییم و از این طریق از بروز آفات و نیاز به سموم دفع آفات جلوگیری کنیم.
- از یاد نبریم که بخش عمده کشاورزی به دست طبیعت صورت می گیرد. لذا خود را همیار طبیعت بدانیم و به نیاز خاک برای تجدید قوا از طریق آیش و کودورزی غیر شیمیایی غافل نشویم.
- روش های بومی پرورش خاک را از ریش سفیدان و گیس سفیدان روستا فرا بگیریم و خود را به دانش «آب یاری» و دیگر مهارت های کاستن از هزینه های تولید کشاورزی مجهز کنیم.
- با ایجاد شکل های صنفی با دیگر کشاورزان منطقه، به افتتاح فروشگاه های محصولات محلی یا برپایی بازارهای روز در مراکز شهرستان و استان اقدام کنیم.
- از گرفتن وام بانکی جدا پرهیزیم. در صورت نیاز به نقدینگی، از فرصت های محلی برای ایجاد مشارکت های مالی، کاری و تدارکاتی با دیگران بهره ببریم.
- خود را به مهارت های ارتباطی، مثل تصمیم گیری گروهی با اجماع و حل اختلاف، به منظور تسهیل مدیریت مشارکتی بهره برداری از منابع طبیعی مجهز کنیم و بهره برداری رقابتی از منابع مشترک (مثل آب، خاک و مرتع) را مانند نیاکان خود غیرعادلانه و ناپایدار بدانیم.

● مصرف کنندگان:

- فقط از محصولات زراعی و باغی فصل استفاده کنیم. در رقابت با همسایه و خویشاوند، میوه های درشت وارداتی را بر میوه های داخلی و محلی ترجیح ندهیم. (درشت تر و یک دست تر لزوماً بهتر نیست.)

خدمات وب سایت «در خدمت اصلاح الگوی مصرف»

www.eabbassi.ir

● برای تولید کنندگان:

– کارآفرینی با دانش بومی: معرفی روش های گردآوری و کاربرد دانش بومی برای کارآفرینی و کسب درآمد در روستا بدون نیاز به سرمایه اولیه، همراه با خدمات پشتیبانی رایگان برای بازاریابی و فروش مستقیم محصولات سالم به مصرف کنندگان.

www.eabbassi.ir/indigenousknowledgejobs.htm

– مشاوره دانش بومی: شامل خدمات اطلاع رسانی روش های غیر شیمیایی کنترل آفات برای بی نیاز شدن از سموم شیمیایی.

www.eabbassi.ir/indigenousknowledgemarketingserviceindconsult.htm

– بازارچه اینترنتی محصولات بومی: نصب آگهی برای تولید کنندگان خرد روستا که محصولات سالم (بدون استفاده از نهاده های شیمیایی در کشت و فراوری محصولات خوراکی) تولید می کنند.

www.eabbassi.ir/indigenousknowledgemarketingservicesgrmprodintro.htm

● برای مصرف کنندگان:

– راهنمای محصولات سالم: لیستی از تولید کنندگان خرد محصولات سالم در کشور، شامل نام تولیدکننده، مکان تولید، نوع محصول و شماره تماس.

www.eabbassi.ir/developmentgreenproducts.htm

– گسترش فضای سبز مولد در شهرها: مجموعه کارگاه های آموزشی برای صرفه جویی در مصرف آب، تولید میوه و دیگر خوراکی ها برای تغذیه بهتر خانواده ها، کارآفرینی، تعدیل دمای اماکن و کاستن از هزینه مصرف انرژی در شهرها.

www.eabbassi.ir/localdevelopmenteducationproductiveurbangreening.htm

● برای سیاستگذاران و مسئولین:

– خدمات پشتیبانی پژوهش: مجموعه خدمات پژوهش جامع، پژوهش مستقل و پژوهش مشارکتی برای تسهیل در برنامه ریزی، سیاستگذاری و اجرای طرح های توسعه با اتکا به دانش معتبر و مناسب.

www.eabbassi.ir/deeppresearchintro.htm

– «کارگاه تسهیلگری برای مدیریت مشارکتی» برای توانمندسازی اجتماعی و مدیریتی دهیاران، مروجین و مددکاران روستایی

www.eabbassi.ir/localdevelopmenteducationworkshopentrep.htm

■ در مجتمع یا شهرک مسکونی خود میزبان یک بازار روز برای ارائه محصولات سالم و تازه کشاورزان منطقه شویم.

■ تولیدکنندگان کوشا، مسئول و متعهد که بدون نهاده های شیمیایی به تولید محصولات سالم مشغول اند را شناسایی و با خرید از آنان، از سلامت خانواده و سلامت اقتصادی این کشاورزان حمایت کنیم.

■ از شهرداری شهرمان بخواهیم که با راه اندازی بازار روز در سطح شهر، مکانی برای ارائه محصولات تازه و محلی روستاهای منطقه ایجاد کند.

■ از خرید هر گونه محصولات وارداتی جدا پرهیزیم و دلیل نپذیرفتن این اقلام، یعنی ضرورت حمایت از کار و سرمایه ایرانی، را با مغازه دار در میان بگذاریم.

■ با کشاورزان منطقه خود، به منظور ایجاد تشکل های تولید به مصرف، تماس برقرار کنیم.

■ با ایجاد تماس با تولیدکنندگان محلی و خرید از آنها، خود را در برابر کالاهای تقلبی وارداتی بیمه کنیم.

● سیاستگذاران و مسئولین:

■ پرداخت یارانه به نهاده های شیمیایی کشاورزی و سامانه های آبیاری بارانی را متوقف کنیم.

- ملزومات اجرایی احداث بازار روز را در تمامی شهرها فراهم کنیم.
- با ترویج کشت بذرهای بومی، کشاورزان را از نیاز به نهاده های شیمیایی رها کنیم.
- از سیاست هایی حمایت کنیم که بر تولید و مصرف مواد غذایی در محل و پرهیز از حمل و نقل این مواد و ذخیره سازی درازمدت آن تاکید دارند.
- به منظور تشویق کارآفرینی و خوداشتغالی، آگاهی از ارزش افزوده را در میان اهالی روستاها ترویج دهیم.
- مهارت های مدیریت مالی را در میان جوانان روستا ترویج دهیم. بدون آموزش این مهارت ها، اعطای تسهیلات بانکی به جوانان، بر مسایل این قشر می افزاید.
- کشاورزان نمونه را از میان تولیدکنندگانی انتخاب کنیم که با کمترین هزینه کرد منابع مالی و طبیعی، بالاترین کیفیت محصول را برای مصرف داخلی ارائه می دهند.
- آموزش مهارت های توسعه انسانی از جمله مدیریت مشارکتی، نوآوری، حل اختلاف و تصمیم گیری گروهی با اجماع را در دستور کار برنامه های ترویجی و آموزشی دستگاه های متولی توسعه روستایی قرار دهیم.
- با توقف ساخت سدهای بزرگ و شبکه های انتقال آب در کشور از هدررفت منابع آب و شوره زار شدن اراضی زراعی و خطر خصوصی سازی این منابع ملی جلوگیری کنیم.

● **نخبگان علمی، دانشگاهیان و پژوهشگران:**

- گردآوری، تکثیر و ترویج گونه های بومی زراعی، باغی و دامی را در دستور کار تحقیقاتی خود قرار دهیم.
- قبل از استناد به یافته های پژوهشی بیگانه، از طریق انجام پژوهش مستقل، درستی آنها را محک بزنیم.
- با انجام پژوهش جامع، دانش خود را به روز و معتبر نگاه داریم و از این طریق از خسارات گسترده و دراز-مدت در برنامه ریزی و سیاستگذاری کشور جلوگیری کنیم. (برای تعریف و مصادیقی از پژوهش مستقل و پژوهش جامع و ضرورت انجام این گونه پژوهش ها در عصر حاضر به سایت اطلاع رسانی «در خدمت اصلاح الگوی مصرف» www.eabbassi.ir مراجعه نمایید.
- قبل از ترویج روش های جدید کشاورزی، از سازگاری آنها با ارزش های فرهنگی و اخلاق بومی اطمینان حاصل کنیم.
- ضمن حفظ پویایی در گشودن افق های جدید در علم و فناوری، از احیای روش ها و فناوری

بومی و الهام گرفتن از آن غافل نمائیم.

متن کامل این گزارش پژوهش جامع طی چندین شماره در ماهنامه سنبله، از شماره 220، خرداد ماه 1391، به چاپ خواهد رسید. برای دریافت متن اصلی منابع مورد استناد این گزارش و یا انجام پژوهش جامع در حوزه علمی مورد علاقه خود با ما تماس بگیرید.

www.eabbassi.ir

www.eabbassi.ir